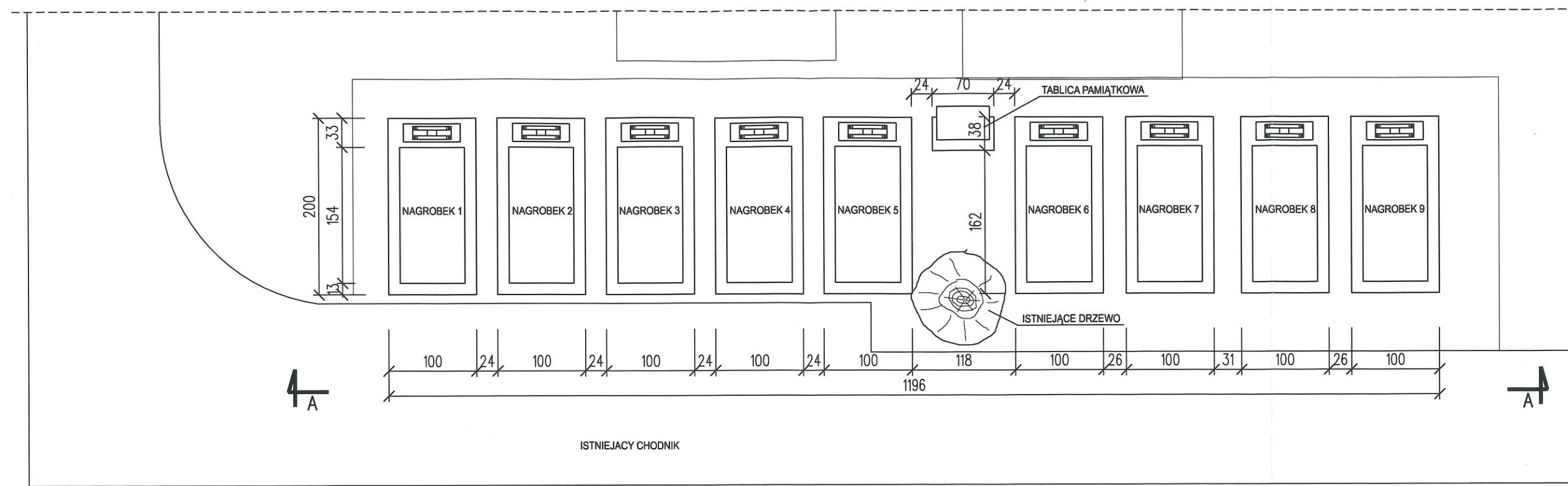

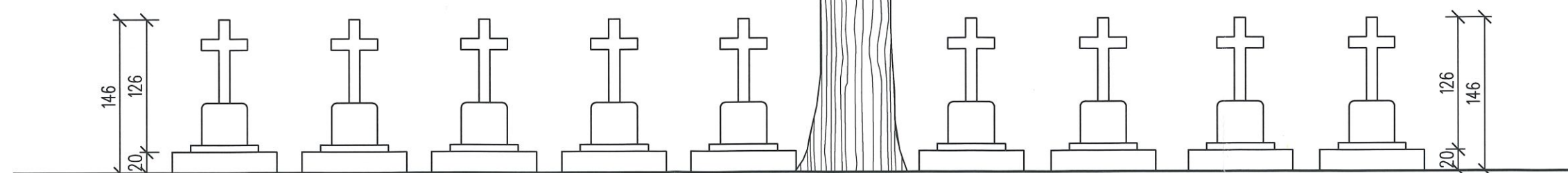
RZUT NAGROBKÓW 1:50
STAN ISTNIEJĄCY

WIDOK A-A

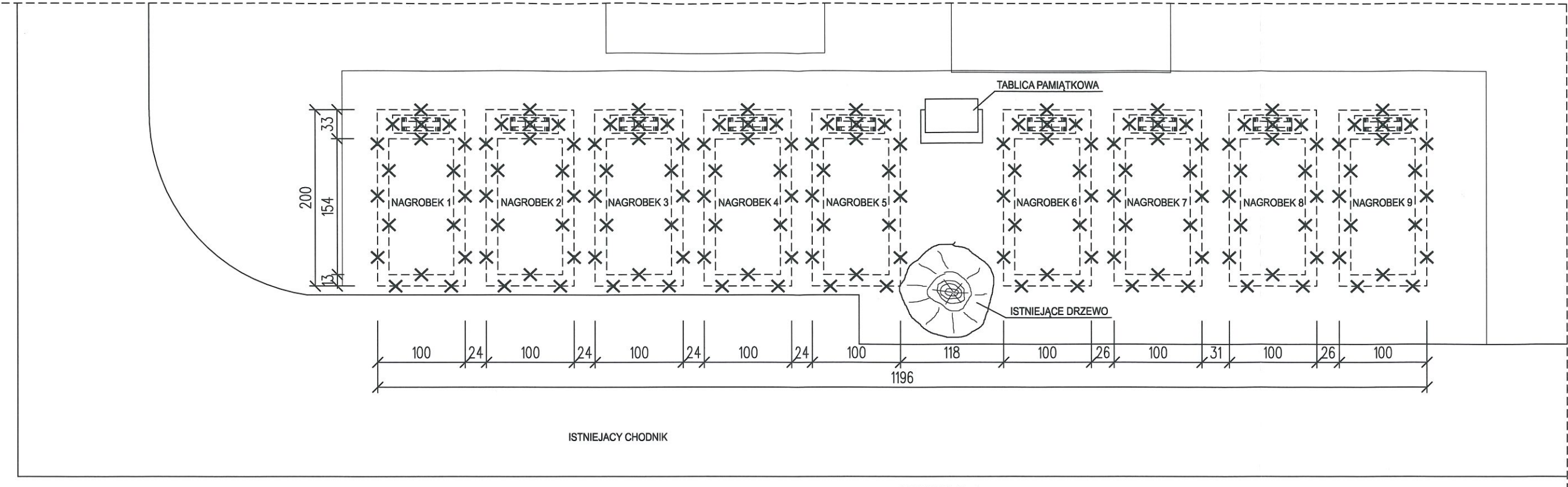
1:50

ISTNIEJĄCE DRZEWO

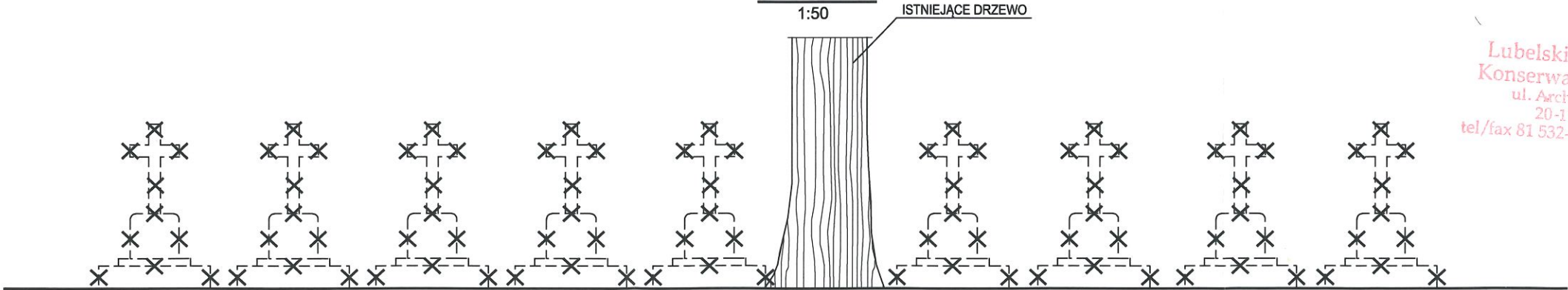

Jednostka projektowa:	 KONSTRUKTOR PUŁAWY Sp. z o.o. 24-100 Puławy, ul. marsz. J. Piłsudskiego 28 lok. 309 tel.: 502-640-674, e-mail: biuro@konstruktor.pulawy.pl NIP 716-282-96-66, REGON 386354256		
Tytuł opracowania:	REMONT 9 NAGROBKÓW ZLOKALIZOWANYCH NA MOGILE ŻOŁNIERZY WOJSKA POLSKIEGO NA TERENIE CMENTARZA PARAFIALNEGO PRZY UL.CMENTARNEJ 2 W KOŃSKOWOLI		
Inwestor:	PARAFIA POD WEZWANIEM ZNALEZIENIA KRZYŻA ŚWIĘTEGO I ŚW. ANDRZEJA APOSTOŁA W KOŃSKOWOLI ul. KUROWSKA 2, 24-130 KOŃSKOWOLA	Format: A3	Stadium: PB
Adres inwestycji:	Obręb: 061405_4.0001 Końskowola, gmina: 061405_4 Końskowola-miasto, , nr działki: 502	Skala: 1:50	
Tytuł rysunku:	RZUT NAGROBKÓW - STAN ISTNIEJĄCY		Nr rysunku: PB-2504-B-01.02
Branża	Autor / Nr uprawnień	Data	Podpis
ARCHITEKTURA	Projektował: mgr inż. arch. Michał Kulesza upr. 291/LBOKK/2021	04.2025	
	Wykonał: inż. Marcin Kursa	04.2025	

RZUT NAGROBKÓW 1:50
ROBOTY ROZBIÓRKOWE

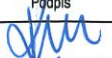

WIDOK A-A
1:50

Lubelski Wojewódzki
Konservator Zabytków
ul. Archidiakańska 4
20-113 Lublin
tel/fax 81 532-90-35, 81 532-59-37

LEGENDA:
--X--X--X-- OBSZAR OBJĘTY ROZBIÓRKĄ

Jednostka projektowa:	 KONSTRUKTOR PUŁAWY Sp. z o.o. 24-100 Puławy, ul. marsz. J. Piłsudskiego 28 lok. 309 tel.: 502-640-674, e-mail: biuro@konstruktor.pulawy.pl NIP 716-282-96-66, REGON 386354256		
Tytuł opracowania:	REMONT 9 NAGROBKÓW ZLOKALIZOWANYCH NA MOGILE ŻOŁNIERZY WOJSKA POLSKIEGO NA TERENIE CMENTARZA PARAFIALNEGO PRZY UL. CMENTARNEJ 2 W KOŃSKOWOLI		
Inwestor:	PARAFIA POD WEZWANIEM ZNALEZIENIA KRZYŻA ŚWIĘTEGO I ŚW. ANDRZEJA APOSTOŁA W KOŃSKOWOLI ul. KUROWSKA 2, 24-130 KOŃSKOWOLA	Format: A3	Stadium: PB
Adres inwestycji:	Obręb: 061405_4.0001 Końskowola, gmina: 061405_4 Końskowola-miasto, , nr działki: 502	Skala: 1:50	
Tytuł rysunku:	RZUT NAGROBKÓW - ROBOTY ROZBIÓRKOWE		Nr rysunku: PB-2504-B-01.03
Branża	Autor / Nr uprawnień	Data	Podpis
ARCHITEKTURA	Projektował: mgr inż. arch. Michał Kulesza upr. 291/LBOKK/2021	04.2025	
	Wykonał: inż. Marcin Kurs	04.2025	

Architectural drawing of a cemetery plot layout. The drawing shows a row of nine rectangular graves, labeled NAGROBEK 1 through NAGROBEK 9. Each grave is 150 cm high and 25 cm wide. They are separated by 30 cm and have 100 cm of space before and after the first and last graves. A central circular feature, labeled KRATA OCHRONNA WOKÓŁ DRZEWA, is located between NAGROBEK 5 and NAGROBEK 6. The entire row is 1270 cm long. The graves are set on a concrete base (PODWALINA BETONOWA PREFABR.) and are surrounded by a concrete curb (PROJEKTOWANE UTWARDZENIE Z KOSTKI BETONOWEJ). A wooden bench (PROJEKTOWANA ŁAWKA DREWNIANA W KOLORZE GRAFITOWYM) is located to the left of the graves. A steel information plate (TABLICA INFORMACYJNA ZE STALI NIERDZEWNEJ) is also shown. The drawing includes dimensions and labels for various elements, including an existing path (ISTNIEJĄCY CHODNIK) and an existing plaque (ISTNIEJĄCA PŁYTA NAPISOWA). A scale bar at the bottom indicates 1:100. A north arrow is located on the right side. The drawing is dated 24-04-2025 and is signed by the architect.

1:50

ISTNIEJĄCE DRZEWO

160

8

OŚWIADCZENIE PROJEKTANTÓW

Na podstawie art. 34 ust.3d pkt.3 Ustawy z dnia 07.07.1994 r - Prawo budowlane
(Dz. U. z dn.29.11.2013 r poz. 1409 z późniejszymi zmianami) oświadczamy że:

Projekt Budowlano-Architektoniczny pt. : **Remont 9 nagrobków zlokalizowanych na mogile żołnierzy Wojska Polskiego na terenie cmentarza parafialnego przy ul. Cmentarnej 2 w Końskowoli** zlokalizowanego w miejscowości Końskowola na działce nr 502, wykonany został zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami oraz zasadami wiedzy technicznej oraz jest przekazany w stanie kompletnym z punktu widzenia celu, któremu ma służyć i nadaje się do realizacji w/w zadania.

	Funkcja:	Imię i Nazwisko	Data	Podpis
	Projektant	mgr inż. arch. Michał Kulesza upr. nr 291/LBOKK/2021 specjalność architektoniczna	04.2025	
		mgr inż. Grzegorz Pilarski upr. nr LUB/0101/PWOK/13 specjalność konstrukcyjno-budowlana	04.2025	

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

LUBELSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW RP
OKRĘGOWA KOMISJA KWALIFIKACYJNA

Znak sprawy: 231/409/2021

Lublin, dnia 28 grudnia 2021r.

DECYZJA nr 291/LBOKK/2021

Na podstawie art. 24 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz.U. z 2019 r., poz. 1117, t.j.) w związku z art. 12, art. 13 oraz art. 14 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1333 z późn. zm.), zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 735.)

stwierdza się, że

Pan mgr inż. arch. Michał Kulesza

urodzony w dniu 15 sierpnia 1988r. w Puławach

**posiada odpowiednie wykształcenie techniczne oraz praktykę zawodową
i po zdaniu egzaminu z wynikiem pozytywnym otrzymuje**

UPRAWNIENIA BUDOWLANE

w specjalności architektonicznej do projektowania bez ograniczeń.

**Powyższe uprawnienia budowlane upoważniają do wykonywania
samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, obejmującej:**

- 1) projektowanie, sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych
i sprawowanie nadzoru autorskiego;**
- 2) sprawowanie kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych.**

Decyzja niniejsza jako uwzględniająca w całości żądanie strony nie wymaga uzasadnienia.

Od powyższej decyzji przysługuje Panu odwołanie do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej Izby Architektów RP za pośrednictwem Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej Lubelskiej Okręgowej Izby Architektów RP, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

Wnioskodawcy przysługuje również prawo do zrzeczenia się odwołania. Skorzystanie z tego prawa skutkować będzie tym, że z dniem doręczenia Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej Lubelskiej Okręgowej Izby Architektów RP oświadczenia wnioskodawcy o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania, decyzja stanie się ostateczna i prawomocna.

Skład orzekający nr 2 Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej :

1. Przewodniczący	Krzysztof Korona
2. Sekretarz	Andrzej Zubala
3. Członek	Krzysztof Łopucki

.....
.....
.....

Otrzymują:

1. Wnioskodawca : mgr inż. arch. Michał Kulesza
2. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego - w celu wpisania do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane
3. Lubelska Okręgowa Rada Izby Architektów RP
4. a/a

**ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM**

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Mazowiecka Okręgowa Rada Izby Architektów RP

ZAŚWIADCZENIE - ORYGINAŁ

(wypis z listy architektów)

Mazowiecka Okręgowa Rada Izby Architektów RP zaświadcza, że:

mgr inż. arch. Michał KULESZA

posiadający kwalifikacje zawodowe do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w specjalności architektonicznej i w zakresie posiadanych uprawnień nr **291/LBOKK/2021**, jest wpisany na listę członków Mazowieckiej Okręgowej Izby Architektów RP pod numerem: **MA-3529**.

Członek czynny od: 01-05-2022 r.

Data i miejsce wygenerowania zaświadczenia: 15-01-2024 r. Warszawa.

Zaświadczenie jest ważne do dnia: **30-06-2025 r.**

Podpisano elektronicznie w systemie informatycznym Izby Architektów RP przez:
Anatol Kuczyński, Sekretarz Okręgowej Rady Izby Architektów RP.

Nr weryfikacyjny zaświadczenia:

MA-3529-66EC-EBAD-6493-327C

Dane zawarte w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić podając nr weryfikacyjny zaświadczenia w publicznym serwisie internetowym Izby Architektów: www.izbaarchitektow.pl lub kontaktując się bezpośrednio z właściwą Okręgową Izbą Architektów RP.

LUBELSKA
OKRĘGOWA
IZBA
INŻYNIERÓW
BUDOWNICTWA

LOIIB.OKK.7131/75-7132/75/13

Lublin, dnia 4 czerwca 2013 r.

DECYZJA

Na podstawie art. 24 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów / Dz. U. z 2001 r. Nr 5 poz. 42, z późn. zm. /, art. 12 ust. 3, art. 13 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 14 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane / tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 /, § 17 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie / Dz. U. Nr 83 poz. 578 z późn. zm. /, po ustaleniu, że zostały spełnione warunki w zakresie przygotowania zawodowego oraz złożeniu egzaminu na uprawnienia budowlane z wynikiem pozytywnym

Pan Grzegorz PILARSKI

magister inżynier

urodzony dnia 24 maja 1974 r. w Puławach

otrzymuje

UPRAWNIENIA BUDOWLANE

Nr ewidencyjny: LUB/0101/PWOK/13

*do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń
w specjalności konstrukcyjno-budowlanej*

UZASADNIENIE

W związku z uwzględnieniem w całości żądania strony, na podstawie art. 107 § 4 K.p.a. odstępuje się od uzasadnienia decyzji. Zakres nadanych uprawnień budowlanych wskazano na odwrocie decyzji.

Pouczenie :

Od decyzji niniejszej służy odwołanie do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa w Warszawie, za pośrednictwem Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w Lublinie w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Skład orzekający Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej

Członek

dr inż. Andrzej Pichla

Członek

dr inż. Wiesław Nurek

Przewodniczący

dr hab. inż. Anna Halicka

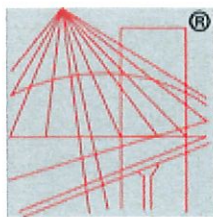
Otrzymują:

1. Pan Grzegorz Pilariski
ul. Różana 3,
24-130 Końskowola
2. Główny Inspektor
Nadzoru Budowlanego
3. a/a

**ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM**

[Signature]

P O L S K A
I Z B A
INŻYNIERÓW
BUDOWNICTWA

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:

LUB-UDY-T4U-4N2 *

Pan Grzegorz Pilarski o numerze ewidencyjnym LUB/BO/0180/13

adres zamieszkania ul. Różana 3, 24-130 Końskowola

jest członkiem Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.

Niniejsze zaświadczenie jest ważne od 2025-01-01 do 2025-12-31.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2025-01-03 roku przez:

Joanna Gieroba, Przewodniczący Rady Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Zgodnie z art. 78¹ K.c.

§ 1. Do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

§ 2. Oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej.

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.piib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

KONSTRUKTOR PUŁAWY Sp. z o.o.
24-100 Puławy, ul. J. Piłsudskiego 28 lok. 309, NIP 716-168-44-38, REGON 361453727
tel. 502-640-674, e-mail: biuro@konstruktor.pulawy.pl

ZAŁĄCZNIKI DO PROJEKTU BUDOWLANEGO

Temat opracowania:

**REMONT 9 NAGROBKÓW ZLOKALIZOWANYCH NA MOGILE ŻOŁNIERZY
WOJSKA POLSKIEGO NA TERENIE CMENTARZA PARAFIALNEGO PRZY
UL. CMENTARNEJ 2 W KOŃSKOWOLI**

Kategoria obiektu:

VI

Inwestor:

PARAFIA POD WEZWANIEM ZNALEZIENIA KRZYŻA ŚWIĘTEGO
I ŚW. ANDRZEJA APOSTOŁA W KOŃSKOWOLI
ul. KUROWSKA 2, 24-130 KOŃSKOWOLA

Adres Inwestycji:

Obręb: 061405_4.0001 Końskowola
Jednostka ewid: 061405_4 Końskowola miasto,
nr działki: 502

PROJEKTOWAŁ:

mgr inż. arch. MICHAŁ KULESZA
upr. nr 291/LBOKK/2021
specjalność architektoniczna

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW:

- Informacja BIOZ,
- Decyzja Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Lublinie znak: IN.5142.67.1.2025.KP1 dotycząca przeprowadzenia robót budowlanych związanych z remontem nagrobków usytuowanych na mogile żołnierzy Wojska Polskiego na terenie cmentarza parafialnego przy ul. Cmentarnej 2 w Końskowoli na działce nr502,
- Program prac konserwatorskich przy drzewie rosnącym w otoczeniu mogił żołnierzy z 1939 r. zlokalizowanych na terenie cmentarza parafialnego w Końskowoli

KONSTRUKTOR PUŁAWY Sp. z o.o.
24-100 Puławy, ul. J. Piłsudskiego 28 lok. 309, NIP 716-282-96-66, REGON 386354256
tel. 502-640-674, e-mail: konstruktor.pulawy@gmail.com

INFORMACJA BIOZ

Temat opracowania:

**REMONT 9 NAGROBKÓW ZLOKALIZOWANYCH NA MOGILE ŻOŁNIERZY
WOJSKA POLSKIEGO NA TERENIE CMENTARZA PARAFIALNEGO PRZY
UL.CMENTARNEJ 2 W KOŃSKOWOLI**

Kategoria obiektu:

VI

Inwestor:

**PARAFIA POD WEZWANIEM ZNALEZIENIA KRZYŻA ŚWIĘTEGO
I ŚW. ANDRZEJA APOSTOŁA W KOŃSKOWOLI
ul. KUROWSKA 2, 24-130 KOŃSKOWOLA**

Adres Inwestycji:

**Obręb: 061405_4.0001 Końskowola
Jednostka ewid: 061405_4 Końskowola miasto,
nr działki: 502**

ARCHITEKTURA:	
PROJEKTOWAŁ: mgr inż. arch. MICHAŁ KULESZA upr. nr 291/LBOKK/2021 specjalność architektoniczna	

Puławy 04.2025

Podstawa opracowania

- Ustawa z dnia 7 lipca 1994r Prawo budowlane z późn. zm.
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. Nr 47, poz. 401 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. z dnia 10 lipca 2003 r. Nr 120 poz. 1126).

Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych obiektów:

W ramach realizacji zadania Inwestycyjnego zostaną wykonane następujące roboty:

- roboty przygotowawcze
- roboty ziemne w zakresie wykopów
- roboty betonowe i żelbetowe
- roboty izolacyjne
- roboty murarskie
- roboty malarskie
- roboty wykończeniowe

Wykaz istniejących obiektów budowlanych i infrastruktury technicznej:

Przedmiotowa inwestycja położona jest na działce nr 502 - w miejscowości Końskowola. Działka jest ogrodzona, teren działek płaski, na działce znajdują się cmentarz parafialny.

Wskazanie elementów zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi:

Na działce nie istnieją oraz nie projektuje się obiektów mogących stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi. Na placu budowy realizowane będą tylko roboty przygotowawcze i technologiczne obejmujące:

- wytwarzanie zapraw murarskich, tynków, zapraw klejowych
- składowanie materiałów budowlanych
- transport pionowy materiałów do miejsca wbudowania

Wskazanie dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia:

Zagrożenia występujące podczas wykonywania inwestycji można określić jako typowe, występujące powszechnie podczas prowadzenia robót budowlanych.

- podczas prowadzenia robót ziemnych należy zwrócić szczególną uwagę, by nie zbliżać się do pracujących maszyn budowlanych, przebywać w ich zasięgu pracy oraz prawidłowo zabezpieczyć skarpy wykopów, by nie doszło do ich obsunięcia,
- w przypadku robót prowadzonych w sąsiedztwie infrastruktury podziemnej należy zwrócić szczególną uwagę, aby nie doszło do jej uszkodzenia, w szczególności kabla elektrycznego.

-
- podczas prowadzenia robót ogólnobudowlanych należy zwrócić szczególną uwagę na sprawność urządzeń elektrycznych, takich jak: mieszarki do betonu, piły, młoty i wiertarki, szlifierki. Urządzenia te muszą być właściwie uziemione, posiadać odpowiednie osłony oraz nie zniszczone kable zasilające.

Elektronarzędzia

Prace budowlane, demontażowe i montażowe z użyciem drobnych narzędzi stacjonarnych (piła do cięcia, betoniarka itp.) i osobistych (młotki udarowe, szlifierki kątowe, wyrzynarki, wiertarki itp.) stwarzają ryzyko urazów u pracowników wskutek np. nieprawidłowej obsługi, złego stanu technicznego urządzeń i narzędzi, braku uziemienia. Wszelkie prace związane z wykorzystaniem narzędzi i urządzeń elektrycznych mogą okazać się niebezpieczne z uwagi na możliwość porażenia prądem.

Prace na wysokości

Przez pojęcie „praca na wysokości”, na budowie rozumiemy roboty wykonywane na rusztowaniach, pomostach, podestach, masztach, konstrukcjach budowlanych, kominach, drabinach i innych podwyższeniach, na wysokości powyżej 1 m od terenu zewnętrznego lub poziomu podłogi pomieszczenia zamkniętego. Największe zagrożenie stanowi w tym przypadku upadek z wysokości.

Roboty zbrojarskie

Główne zagrożenia podczas wykonywania robót zbrojarskich wynikają z :

- używania materiałów z ostrymi, wystającymi krawędziami
- wykonywania części robót na wysokości, na krawędziach niestabilnych konstrukcji
- budowlanych
- ręcznego przenoszenia ciężkich, długich przedmiotów
- użytkowania prostych zmechanizowanych narzędzi ręcznych Roboty ciesielskie
- (szalunki, dach, rusztowania)

Występujące najczęściej zagrożenia to:

- upadki z wysokości
- okaleczenia ostrymi narzędziami, przedmiotami oraz niesprawnymi elektronarzędziami i maszynami a w szczególności pilarkami tarczowymi i łańcuchowymi
- narażenie na pył drewna, w tym pył drewna twardego o działaniu rakotwórczym
- narażenie na czynniki chemiczne i pyły, będące przyczyną uczuleń

Najczęściej występujące zagrożenia to:

- oparzenia materiałami budowlanymi często podgrzewanymi lub naparzonymi
- porażenia prądem elektrycznym
- zagrożenia powodowane zerwaniem się prętów
- zagrożenia powodowane uszkodzeniem zakotwień

Roboty malarskie:

Źródło zagrożeń:

- stosowanie szkodliwych substancji chemicznych

-
- stosowanie substancji mogących powodować alergie
 - wykonywanie pracy na wysokości
 - posługiwanie się elektronarzędziami i urządzeniami pracującymi pod ciśnieniem
 - niebezpieczeństwo pożaru

Roboty murowe i tynkowe

Źródło zagrożeń

- stosowanie szkodliwych substancji chemicznych
- stosowanie substancji mogących powodować alergie
- wykonywanie pracy na wysokości Transport pionowy materiałów budowlanych

Źródło zagrożeń:

- wykonywanie pracy na wysokości
- używanie materiałów z ostrymi i wystającymi krawędziami
- ręczne przenoszenie ciężkich i długich przedmiotów

Roboty montażowe konstrukcji stalowych

Główne zagrożenia podczas montażu konstrukcji stalowych z :

- używania materiałów z ostrymi, wystającymi krawędziami
- wykonywania części robót na wysokości ,
- na krawędziach niestabilnych konstrukcji budowlanych
- ręcznego przenoszenia ciężkich, długich przedmiotów
- użytkowania prostych zmechanizowanych narzędzi ręcznych

Najczęściej występujące zagrożenia to:

- upadki z wysokości
- okaleczenia ostrymi narzędziami , przedmiotami oraz niesprawnymi elektronarzędziami i maszynami a w szczególności pilarkami tarczowymi i łańcuchowymi
- stłuczenie i przygniecenie ciężkim elementem

Roboty montażowe maszyn i urządzeń, konstrukcji stalowych i prefabrykowanych elementów wielkowymiarowych mogą być wykonywane na podstawie projektu montażu oraz planu „bioz”, przez pracowników zapoznanych z instrukcją organizacji montażu oraz rodzajem używanych maszyn i innych urządzeń technicznych.

Prowadzenie montażu jest zabronione:

- przy prędkości wiatru powyżej 10 m/s,
- przy złej widoczności o zmierzchu, we mgle i w porze nocnej, jeżeli stanowiska pracy nie mają wymaganego przepisami odrębnego oświetlenia.

Odległość pomiędzy skrajnią podwozia lub platformy obrotowej żurawia a zewnętrznymi częściami konstrukcji montowanego obiektu budowlanego powinna wynosić co najmniej 0,75 m. Zabronione jest w szczególności:

- przechodzenia osób w czasie pracy żurawia pomiędzy obiektami budowlanymi a podwoziem żurawia lub wychylania się przez otwory w obiekcie budowlanym,
- składowanie materiałów i wyrobów pomiędzy skrajnią żurawia budowlanego lub pomiędzy torowiskiem żurawia a konstrukcją obiektu budowlanego lub jego tymczasowymi zabezpieczeniami.

Punkty świetlne przy stanowiskach montażowych powinny być tak rozmieszczone, aby zapewniały równomierne oświetlenie, bez ostrych cieni i olśnień osób.

Elementy transportowane można zwolnić z podwieszenia po ich uprzednim zamocowaniu w miejscu wbudowania.

W czasie zakładania stężeń montażowych, wykonywania robót spawalniczych, odczepiania elementów prefabrykowanych z zawiesi i betonowania styków należy stosować wyłącznie pomosty montażowe lub drabiny rozstawne.

Podnoszenie i przemieszczanie na montowanych urządzeniach osób, przedmiotów, materiałów lub wyrobów jest zabronione.

Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych:

1. Pracownicy zostaną przeszkoleni przez kierownika budowy w zakresie przepisów bhp dotyczących prowadzenia prac ogólnobudowlanych, szkoleń stanowiskowych. Poinformowani zostaną o przydzielonych im obowiązkach, zapoznani z planem BIOZ oraz niebezpieczeństwami występującymi na budowie.
2. Obowiązkowo każdy pracownik posiadać przeszkolenie BHP.
3. Pracownicy zostaną powiadomieni o obowiązku stosowania odzieży ochronnej (kaski, rękawice, kamizelki odblaskowe, szelki bezpieczeństwa, okulary ochronne do robót rozbiórkowych, cięcia stali). Materiały te zostaną przekazane pracownikom.
4. Zostanie przekazane do wiadomości pracowników, iż prace szczególnie niebezpieczne będą wykonywane pod nadzorem osób Dozoru. W przypadku wystąpienia zagrożenia zabezpieczyć oraz powiadomić przełożonych, podwładnych i pozostałych pracowników.
5. Sposób przechowywania materiałów niebezpiecznych podczas wykonywania przedmiotowego zakresu materiały niebezpieczne nie będą używane ani przechowywane.
6. Środki techniczne zapobiegające niebezpieczeństwom wynikającym z wyk. robót budowlanych. Wszystkie stanowiska robót, które będą prowadzone na wysokości, zostaną zabezpieczone odpowiednimi balustradami (poręcz na wys. 1,1 m) zapobiegające upadkom z wysokości. Roboty na wysokości prowadzone będą również z rusztowań ustawionych na poz. 0,00 m
7. Wykazanie miejsca przechowywania dokumentacji budowy oraz dokumentów niezbędnych do prawidłowej eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych
8. Dokumentacja budowy oraz wszystkie dokumenty niezbędne do prawidłowej eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych przechowywane będą przez kierownika budowy w pomieszczeniach zajmowanych przez nadzór budowy.
9. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń:

Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.

Plac budowy powinien być oznakowany. Na terenie budowy będzie znajdowało się wyznaczone miejsce do składowania materiałów budowlanych oraz tymczasowa baza sanitarno – socjalna wykonawcy robót. W tymczasowym pomieszczeniu będzie możliwość udzielenia podstawowej pomocy medycznej ewentualnym poszkodowanym w wypadkach. W jednym z pomieszczeń będzie umieszczona apteczka lekarska oraz podstawowy sprzęt BHP.

- a) Teren budowy należy ogrodzić lub w inny sposób uniemożliwić wejście osobom trzecim. Wysokość ogrodzenia powinna wynosić 1,50 m. Na terenie budowy należy wyznaczyć drogi dojazdowe, miejsca postojowe dla maszyn oraz place składowania materiałów budowlanych. Miejsca składowania materiałów i drogi utwardzić w sposób zapewniający możliwość ruchu transportu ciężkiego. Ponadto miejsca składowania wypoziomować i odwodnić.
- b) Na terenie budowy należy zapewnić możliwość poboru energii i wody dla celów technologicznych i socjalnych. Rozdzielnice prądu wykonać i utrzymywać w taki sposób, aby nie stanowiły zagrożenia pożarowego, wybuchowego, a także chroniły przed porażeniem. Ponadto rozdzielnie zabezpieczyć przed dostępem osób trzecich.
- c) Wszystkie maszyny i urządzenia techniczne winny posiadać być montowane, eksploatowane i obsługiwane zgodnie z instrukcją producenta oraz posiadać oceny zgodności wymagane przepisami szczegółowymi. Operatorzy maszyn powinni posiadać wymagane kwalifikacje. W związku z transportem materiałów ciężkich należy zabezpieczyć ich transport przy pomocy urządzeń mechanicznych.
- d) Materiały składować w sposób wykluczający możliwość wywrócenia, zsunienia, rozsunięcia lub spadnięcia. Przy składowaniu materiałów zachować następujące warunki: odległość od miejsc pracy min. 5,0 m, odległość od ogrodzeń i zabudowań min. 0,75 m, materiały drobnicowe układać w stosy o wysokości do 2,0 m, w warstwach nie przekraczających 10 worków. Nie należy składować materiałów na stropach w ilości większej niż potrzebna dla wykonywania bieżącego zadania.
- e) Roboty ziemne prowadzone będą mechanicznie z uwzględnieniem ręcznego wyrównania dna wykopu. Przed przystąpieniem do robót należy ustalić strefy ochronne względem sieci uzbrojenia terenu, w przypadku bezpośredniego sąsiedztwa kierownik budowy w uzgodnieniu z ich administratorami ustala bezpieczną odległość. Wykopy ze ścianami pionowymi nieumocnionymi mogą być wykonywane do głębokości 1,0 m w przypadku braku obciążenia naziemem. Wykopy o większej głębokości należy wykonywać ze skarpami o nachyleniu bezpiecznym. Podczas wykopu mechanicznego należy: wyznaczyć strefę niebezpieczną, koparkę ustawić w odległości min. 0,6 m poza granicą odłamu naturalnego, zabronić przebywania komukolwiek pomiędzy wykopem, a koparką jeśli jest nawet podczas przerwy w pracy.
- f) Ponieważ prace wykonywane będą na wysokości należy zapewnić możliwość wykorzystania rusztowań i pomostów roboczych które należy montować, eksploatować i konserwować zgodnie z dokumentacją producenta. Użytkowanie rusztowania jest dopuszczalne jedynie po dokonaniu odbioru przez kierownika budowy lub uprawnioną osobę, co potwierdza się wpisem do dziennika budowy lub w protokole technicznym.
- g) Materiały, wyroby, substancje oraz preparaty szczególnie niebezpiecznych powinny się znajdować w pomieszczeniach zabezpieczonych i zamkniętych.

h) Przechowywanie i przemieszczanie tych materiałów powinno odbywać się zgodnie z instrukcją producenta.

i) Środki techniczne i organizacyjne w przypadku wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, powinny być tak zorganizowane, ażeby umożliwiały szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii lub innych zagrożeń.

j) Miejsce przechowywania dokumentacji budowy oraz dokumentów budowy niezbędnych do prawidłowej eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych jest biuro na miejscu budowy oraz siedziba zakładu.

Działka posiada dostęp do drogi publicznej o nawierzchni utwardzonej, co umożliwia dojazd karetki pogotowia lub straży pożarnej. Kierownik budowy na czas prowadzenia robót winien zapewnić stałą łączność telefoniczną w celu natychmiastowego powiadomienia odpowiednich służb w razie wypadku lub innego nieprzewidzianego zagrożenia zdrowia lub życia ludzi.

Na placu budowy winna zostać umieszczona tablica informacyjna na której zgodnie z przepisami powinny zostać opisane dane m.in. dot. prowadzonej budowy, osób sprawujących nadzór, kierownictwo nad robotami i budową wraz z numerami telefonów w tym do służb ratunkowych.

Opracował:

mgr inż. arch. Michał Kulesza

nr. upr. 291/LBOKK/2021

Gmina Końskowola
ul. Pożowska 3a
24-130 Końskowola

Nasz znak:
IN.5142.67.1.2025.KP1

Data:
2025.02.24

Sprawa: przeprowadzenie robót budowlanych związanych z remontem nagrobków usytuowanych na mogile żołnierzy Wojska Polskiego poległych pod Witowicami 17 września 1939 r. (wykonanej w miejscu mogił z 1915 r.) zlokalizowanej na terenie cmentarza parafialnego rzymsko-katolickiego przy ul. Cmentarnej 2 w Końskowoli, na działce nr ew. 502

Obiekt: mogiła żołnierzy z 1939 r. (usytuowana na miejscu mogił z 1915 r.) zlokalizowana na cmentarzu parafialnym rzymskokatolickim w Końskowoli, na terenie działki nr ew. 502 przy ul. Cmentarnej 2 w obrębie osady miejskiej Końskowola, wpisanej do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr A/856, na mocy decyzji znak: KL.IV.5549.6.83 z 17 maja 1983 r.

Mogiła oraz cmentarz parafialny zostały także ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków oraz Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Końskowola na podstawie zarządzenia Wójta Gminy Końskowola Nr 87/O/12 z 28 grudnia 2012 r. Podlegają również ochronie konserwatorskiej na podstawie ustaleń zawartych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Ośrodka Gminnego Końskowola zatwierdzonego Uchwałą Rady Gminy Końskowola Nr IX/57/03 z 19 sierpnia 2003 r., zmienionego uchwałą nr LIV/256/10 z 28 października 2010 r. oraz uchwałą nr XLIX/251/2018 z 4 kwietnia 2018 r.

WEZWANIE

Na podstawie art. 64 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U z 2024 r., poz. 572), § 3 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 r., poz. 81) a także w oparciu o art. 36 ust.1 pkt 1 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1292)

Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków

w z y w a :
Gminę Końskowola

w terminie 21 dni od daty doręczenia niniejszego wezwania do usunięcia braków we wniosku 21 stycznia 2025 r. GK.7045.2.2025 (wpływ do kancelarii WUOZ w Lublinie drogą elektroniczną

za pośrednictwem e-doręczenia 22 stycznia 2025 r.) pozwolenia na remont 9 nagrobków żołnierzy Wojska Polskiego poległych pod Witowicami 17 września 1939 r. zlokalizowanych na terenie cmentarza parafialnego rzymskokatolickiego przy ul. Cmentarnej 2 w Końskowoli, na działce nr ew. 502 w obrębie osady miejskiej Końskowola, wpisanej do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr A/856 poprzez przedłożenie:

- projektu budowlanego, części projektu budowlanego w zakresie niezbędnym do oceny wpływu planowanych robót budowlanych na zabytek albo programu robót budowlanych.
- programu prac konserwatorskich przy drzewie – sporządzonego przez uprawnionego dendrologa, który wskaże sposób prowadzenia robót przy znajdującym się w sąsiedztwie przedmiotowych nagrobków drzewie oraz sposób jego zabezpieczenia na czas trwania prac.

Jednocześnie informujemy, że nieusunięcie tych braków we wskazanym terminie spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania.

Uzasadnienie:

Mogiła na której usytuowane są przedmiotowe nagrobki oraz cmentarz parafialny zostały ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków oraz Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Końskowola na podstawie zarządzenia Wójta Gminy Końskowola Nr 87/O/12 z 28 grudnia 2012 r. Mogiła i cmentarz podlegają również ochronie konserwatorskiej na podstawie ustaleń zawartych w Miejsowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Ośrodka Gminnego Końskowola zatwierdzonego Uchwałą Rady Gminy Końskowola Nr IX/57/03 z 19 sierpnia 2003 r., zmienionego uchwałą nr LIV/256/10 z 28 października 2010 r. oraz uchwałą nr XLIX/251/2018 z 4 kwietnia 2018 r. Teren cmentarza parafialnego, a tym samym przedmiotowa mogiła zlokalizowane są w obrębie osady miejskiej Końskowola, wpisanej do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr A/856. W związku z tym zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami inwestycja podlega obowiązkowi uzyskania pozwolenia Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w formie decyzji administracyjnej.

Wnioskiem z 21 stycznia 2025 r. GK.7045.2.2025 (wpływ do kancelarii WUOZ w Lublinie drogą elektroniczną za pośrednictwem e-doręczenia 22 stycznia 2025 r.) Gmina Końskowola wystąpiła do Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wydanie pozwolenia na remont 9 nagrobków żołnierzy Wojska Polskiego poległych pod Witowicami 17 września 1939 r. zlokalizowanych na terenie cmentarza parafialnego rzymskokatolickiego przy ul. Cmentarnej 2 w Końskowoli, na działce nr ew. 502. Do wniosku dołączono wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Ośrodka Gminnego Końskowola, zgodę proboszcza Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Znalezienia Krzyża Świętego i św. Andrzeja Apostoła w Końskowoli, oświadczenie Burmistrza Końskowoli o posiadaniu prawa do korzystania z zabytku, mapę sytuacyjną ze wskazaną lokalizacją nagrobków, dokumentację fotograficzną istniejących nagrobków, wizualizację formy nowych nagrobków. W treści wniosku zawarto program prac związanych z przedmiotową inwestycją.

Zgodnie z art. 3 pkt 3 ustawy Prawo budowlane cmentarz jest budowlą. Zakres prac remontowych przy nagrobkach jest znaczący, dlatego wnioskowaną inwestycję należy traktować jako roboty budowlane. W związku z tym wnioskodawca winien uzupełnić przedłożone dokumenty o wniosek na przeprowadzenie robót budowlanych, który dostępny jest na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Lublinie w zakładce: *DRUKI WNIOSKÓW I INSTRUKCJE – Architektura i urbanistyka* (adres strony: <https://wkz.lublin.pl/architektura-i-urbanistyka/>). Do wniosku należy dołączyć **projekt budowlany, część projektu budowlanego w zakresie niezbędnym do oceny wpływu planowanych robót budowlanych na zabytek albo program robót budowlanych.**

W świetle obowiązujących przepisów, zgodnie z § 4 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 r. poz. 81) wniosek o wydanie pozwolenia na prowadzenie robót budowlanych winien zawierać:

§ 4. 1. (...)

- 1) imię, nazwisko i adres lub nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;
- 2) wskazanie zabytku, z uwzględnieniem miejsca jego położenia;
- 3) wskazanie numeru księgi wieczystej nieruchomości objętej wnioskiem, o ile jest założona.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

- 1) **projekt budowlany, część projektu budowlanego w zakresie niezbędnym do oceny wpływu planowanych robót budowlanych na zabytek albo program robót budowlanych;**
- 2) dokument potwierdzający posiadanie przez wnioskodawcę tytułu prawnego do korzystania z zabytku, uprawniającego do występowania z tym wnioskiem.

3. Program robót budowlanych, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, zawiera imię i nazwisko autora oraz informacje niezbędne do oceny wpływu robót na zabytek, w szczególności:

- 1) opis stanu zachowania zabytku;
- 2) wskazanie przewidzianych rozwiązań budowlanych, w formie opisowej i rysunkowej;
- 3) wskazanie przewidzianych do zastosowania metod, materiałów i technik.

Cmentarz założony został w 1915 r. Wówczas na jego terenie spoczęli żołnierze austriaccy i rosyjscy, którzy zginęli w okresie od początku lutego do połowy sierpnia 1915 r. W wykazie poległych i pochowanych w Końskowoli figuruje 14 nazwisk i 10 żołnierzy nieznanych. Obok żołnierzy pochowanych od początku istnienia cmentarza spoczęły prochy nieznanych żołnierzy ekshumowanych z Wilowic i Starej Wsi. W czasie okupacji hitlerowskiej w mogiłach z I wojny światowej spoczęły też prochy żołnierzy poległych w 1939 r.

Prochy poległych w I wojnie światowej umieszczono początkowo w dwóch mogiłach. Jedną zlokalizowano w północno-zachodnim narożu cmentarza gdzie spoczęły ciała poległych w okolicy

Końskowoli. Drugą mogiłę zlokalizowano w północnej części cmentarza, tuż przy murze cmentarnym, w części środkowej jego odcinka. Mogiła ta kryła prochy nieznanymi żołnierzy ekshumowanych tu w 1927 r. z Wilowic i Starej Wsi.

W miejscu mogiły z 1915 r. powstał rząd grobów betonowo-ziemnych żołnierzy poległych w 1939 r. (w formie ziemnych grobów z betonowymi obramowaniami/obrzeżami i umieszczonymi betonowymi krzyżami). W bezpośrednim sąsiedztwie mogił od czasów obecnych zachowała się lipa.

Zgodnie z przedłożoną dokumentacją obecnie, przedmiotowe nagrobki są w złym stanie technicznym i wymagają podjęcia prac remontowych. Betonowe obramowania są spękane i wykazują liczne ubytki materiału. Dawne betonowe krzyże zastąpiono krzyżami lastrykowymi. Lastryko pod wpływem czynników atmosferycznych stało się porowate, widoczne są również ubytki materiału.

W ramach planowanych prac przewidziano:

- rozbiórkę istniejących elementów betonowych oraz demontaż krzyży - 9 szt.,
- wyprofilowanie i zagęszczenie podłoża na gruncie,
- montaż 9 szt. nowych nagrobków krytych płytami nagrobnymi z kamienia granitowego jasnego o wymiarach płyty nagrobnej 1,2 m x 2,2 m i grubości 6 cm, która zostanie ułożona na granitowym cokole,
- montaż krzyży z jasnego granitu – 9 szt.,
- wykonanie wokół grobów utwardzenia z kostki brukowej szarej o grubości 4 cm zakończonego obrzeżami betonowymi,
- montaż tablicy tyflograficznej mosiężnej lub ze stali nierdzewnej o wymiarach 20 cm x 30 cm z planem mogił oraz tekstem istniejącej inskrypcji na płycie umieszczonej pomiędzy nagrobkami, z tłumaczeniem na język braille'a. Tablica ta zostałaby przytwierdzona do płyty nagrobnej pierwszego z grobów od strony ul. Cmentarnej,
- umieszczenie przy pierwszym grobie od strony ul. Cmentarnej ławki cmentarnej z podłokietnikami o długości ok. 100 cm wykonanej z drewna i aluminium (siedzisko drewniane, nogi aluminiowe) w kolorze grafitowym.

Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków potwierdza, że obecny stan techniczny nagrobków wymaga przeprowadzenia prac remontowych. Obawy budzi jednak zaproponowany materiał co sprowadza się do zastąpienia historycznej formy upamiętnienia na zupełnie współczesną formę granitowych pomników. W ocenie Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków należy dążyć do przywrócenia historycznego kształtu nagrobków. Z konserwatorskiego punktu widzenia pożądanym byłoby przeprowadzenie napraw/lub wymiany najbardziej uszkodzonych istniejących elementów betonowego obramowania oraz zastąpienia istniejących lastrykowych krzyży nowymi betonowymi odtworzonymi na wzór pierwotnych. Taka forma upamiętnienia historycznie była wykonywana na grobach żołnierskich i w ocenie Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków warta jest zachowania. Tak więc dopuszczalnym będzie

wymiana krzyży i obramowań kwater na nowe wykonane z betonu odpornego na warunki atmosferyczne (np. beton wodoodporny i mrozoodporny o strukturze betonu architektonicznego z użyciem piasku kwarcowego o dużej czystości, białego lub kremowego).

Dopuszczalnym może być montaż w przedmiotowej kwaterze zaproponowanej drewnianej ławki o prostej formie oraz mosiężnej tablicy tyflograficznej. Ich projekt/wizualizacja powinien zostać przedłożony w tutejszym urzędzie. Należy również wyjaśnić kwestie istniejącej tablicy inskrypcyjnej, która zlokalizowana jest pomiędzy nagrobkami. Złożony wniosek nie określa czy planowana jest usunięcie, wymiana czy też pozostawienie w obecnej formie.

Przypominamy, że drzewostan na terenie cmentarza również podlega ochronie konserwatorskiej z uwagi na jego usytuowanie w obrębie osady miejskiej Końskowola wpisanej do rejestru zabytków. Ponadto starodrzew w zespole cmentarza rzymskokatolickiego podlega także ochronie na podstawie ustaleń Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Ośrodka Gminnego Końskowola. W przedmiotowej kwaterze w bezpośrednim sąsiedztwie nagrobków do obecnych czasów zachowała się lipa. Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków nadmieniam, że planowane prace nie mogą negatywnie wpłynąć na stan zdrowotny drzewa. Należy zatem przedłożyć w tutejszym urzędzie **program prac konserwatorskich przy w/w drzewie – sporządzony przez uprawnionego dendrologa, który wskaże sposób prowadzenia robót przy drzewie oraz sposób jego zabezpieczenia na czas trwania prac.**

Zgodę na wykonanie przedmiotowej inwestycji należy również uzyskać od Wojewody Lubelskiego, który zgodnie z art. 5 ustawą z 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych, wydaje zezwolenie na przeprowadzanie robót ziemnych, wznoszenie pomników i innych urządzeń na cmentarzach i grobach wojennych.

Mając na uwadze powyższe Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków oczekuje na odniesienie się do powyższych uwag oraz przedłożenie wymaganych dokumentów w terminie 21 dni od daty doręczenia niniejszego pisma.

W przypadku nie zajęcia stanowiska w terminie jw. sprawa zostanie rozpatrzona na podstawie obecnie przedłożonych dokumentów.

Otrzymują:

1. Gmina Końskowola
ul. Pożowska 3a, 24-130 Końskowola,
2. a/a.

Do wiadomości:

1. Parafia Rzymskokatolicka p.w. Znalezienia Krzyża Świętego
i św. Andrzeja Apostoła w Końskowoli
ul. Kurowska 2, 24-130 Końskowola,

dr Dariusz Kopciowski
Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków
/podpis elektroniczny/

ul. Archidiakońska 4
20-113 Lublin

tel./fax: 81 532 90 35
tel.: 815325937

e-mail: info@wkz.lublin.pl
www.wkz.lublin.pl

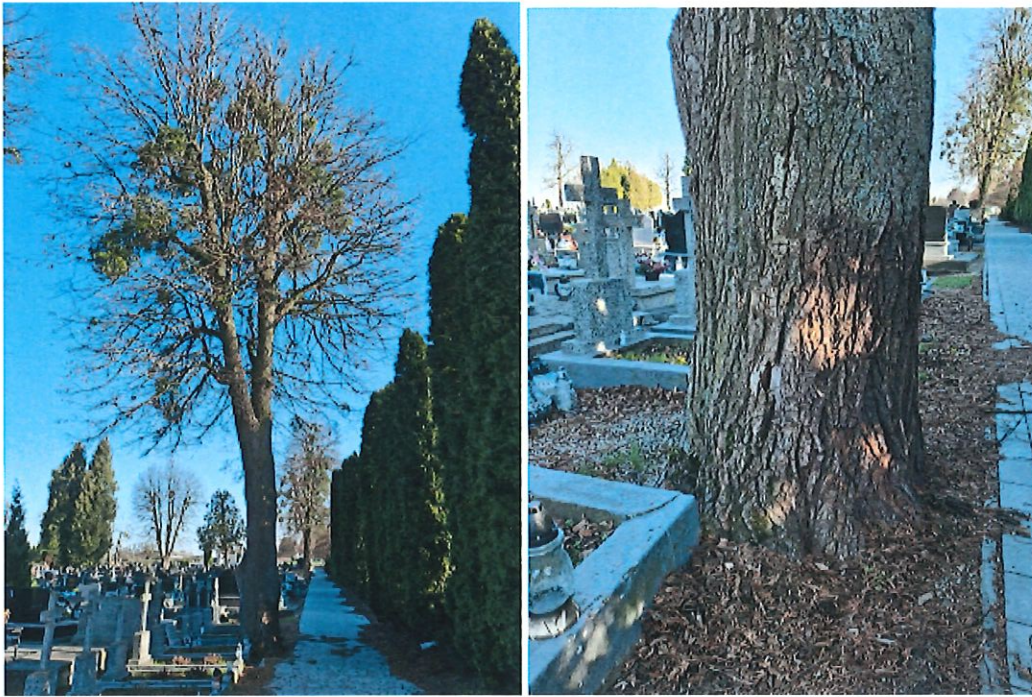
**Program prac konserwatorskich
przy drzewie rosnącym w otoczeniu mogił
żołnierzy z 1939 r. zlokalizowanych na
terenie cmentarza parafialnego w
Końskowoli**

Opracowanie:

mgr inż. Izabela Giedroń

- rzeczoznawca NOT nr 983 w zakresie ochrona środowiska
- inspektor nadzoru prac w terenach zieleni miejskiej, parkowej, ochronnej, pomnikowej, przydrożnej – upr. Nr 6/41/Rz/95
- absolwentka Studium Podyplomowego SGGW w W-wie w zakresie ochrony i konserwacji zabytkowych założeń ogrodowych, świadectwo nr 149/2003
- inspektor nadzoru dendrologicznego w procesie inwestycyjnym – certyfikat Nr 23/NS/12/2017

Kwiecień 2025 r.

Nabiegi korzeniowe widoczne, wyraźnie zaznaczone, niesymetryczne, przysypane. Badanie sondą glebową wskazuje na istnienie zdrowych korzeni od strony grobów. Nie stwierdzono korzeni na styku z alejką oraz za nią. Istnieje domniemanie o usunięciu części korzeni podczas korytowania terenu pod budowę alejki. W dolnej części pnia widoczne są spęknięcia kory, wywołujące reakcję obronną drzewa w postaci wałów kalusa. Pęknięcia te jednak nie mają głębokiego charakteru.

Pień drzewa ostro rozwidla się na wys. 6m na dwa główne przewodniki, a wyżej w koronie widoczne są kolejne ostre rozwidlenia konarów szkieletowych. W rozwidleniach nie stwierdzono pęknięć czy zakorków. W pniu, na wys. 1,7m powstał głęboki (powyżej 0,5m) ubytek kieszeniowy z rozkładem drewna. Osluchowo stwierdza się, że istnieje rozkład drewna rdzeniowego, początki tworzenia się ubytku kominowego, jednak pozostaje na zewnątrz wystarczająca miąższość drewna zdrowego. Tworzenie takich ubytków kominowych wewnątrz pnia jest cechą charakterystyczną dla starych lip i nie wpływa znacząco na wytrzymałość mechaniczną pnia.

Korona drzewa jest silnie zniekształcona. Widoczne są ślady cięć redukcyjnych i amputacyjnych konarów; w wielu miejscach cięć konarów powstają ubytki kieszeniowe, wskazujące

na trudności drzewa do zagojenia tak dużych ran. W miejscach tych cięć pęczkami wyrastają rejteraty. W koronie zredukowano z długości praktycznie wszystkie konary. Korona ma charakter korony wtórnej złożonej w większości z pędów odroślowych i gałęzi i jest silnie zagęszczona. W koronie licznie zdomowiła się jemioła pospolita, której rezerwuarem są pobliskie drzewa.

System korzeniowy drzewa rozbudowany głównie od strony grobów wyraźnie podnosi rząd mogił po lewej stronie (od ul. Cmentarnej). W tej części widoczne są również znaczne spękania betonowej opaski. Po prawej stronie drzewa rząd 4 szt. mogił podlega dużo mniejszej presji systemu korzeniowego lipy.

W sąsiedztwie drzewa nie przebiegają żadne instalacje podziemne.

Reasumując lokalizacja lipy w sąsiedztwie mogił ziemnych obrzeżonych jedynie betonową opaską daje możliwość ograniczonego ale wystarczającego dla drzewa rozwoju korzeni. Jednak nie ma możliwości dalszej redukcji korzeni bez negatywnego wpływu na stan drzewa. Wszelkie prace winny honorować charakter grobów ziemnych z jedynie betonową opaską z wyłączeniem fundamentowania.

3. Program zabezpieczeń drzew w czasie prowadzenia robót.

Zalecenia dotyczące technologii wykonania i zakresu prac remontowych nagrobków obejmują:

Ułożenie żelbetowych podwalin prefabrykowanych po obu stronach lipy (2 szt. $L=6,20m$ + 2 szt. $L=4,90m$) na głębokości, które nie spowoduje kolizji z systemem korzeniowym istniejącego drzewa a na nich prefabrykowane formy żelbetowe-ramki (5 po lewej + 4 po prawej stronie lipy – łącznie 9 szt.). Uzupełnienie przestrzeni pomiędzy grobami kostką betonową w kolorze i formie podobną do istniejącej ułożonej na alejkach głównych wzdłuż ulicy Pożowskiej i Cmentarnej. Ramki i krzyże w kształcie i formie odtworzone 1:1. Groby będą praktycznie identyczne z tą różnicą, że będą rozsunięte na lewo i prawo od istniejącego drzewa o około 20-25cm

Każde roboty w otoczeniu drzewa prowadzą do sytuacji stresowych i niewątpliwie wpływają na kondycję i vitalność drzewa. System korzeniowy z uwagi na ograniczenia obszarowe, alejki, groby murowane, ubicie terenu itp. zapewne jest asymetryczny, zniekształcony. Projektując obiekt można przewidzieć takie zjawiska i przy dostępności nowych technologii nie dopuścić do konfliktów.

Niestety w przypadku historycznych obiektów chcąc je zaadaptować do wymagań współczesnych należy dokonywać wyborów i prowadzić prace w stopniu jak najmniej szkodzących drzewom.

Zalecenia ochronne

1. Strefa ochrony drzewa jest obszarem wokół drzewa, w obrębie którego ochronie podlega całe drzewo (system korzeniowy, pień, korona) oraz jego siedlisko; obejmuje min. strefę rzutu korony.

Zalecenia:

- wygrodzenie w miarę możliwości strefy,
- zakaz składowania materiałów budowlanych oraz poruszania się sprzętu, obiektów tymczasowych;
- warunkowe dopuszczenie prac w uzasadnionych przypadkach po ustaleniach właściwego inspektora nadzoru

2. Metody zabezpieczenia drzewa:

- wygrodzenie tymczasowe strefy ochrony drzewa
- zabezpieczenie korzeni na powierzchni i w otwartych wykopach (jeśli są)

3. Wykonanie zabiegów konserwacyjnych po zakończeniu prac budowlanych

- odpowiednie zabezpieczenie powstałych podczas budowy ewentualnych uszkodzeń roślin pod nadzorem

4. Prace porządkowe po zakończeniu prac budowlanych i rekultywacja gleby, w tym:

- usunięcie odpadów i zanieczyszczeń;
- ręczne zdjęcie zanieczyszczonej warstwy ziemi, w razie potrzeby jej rozluźnienie lub wymiana.

5. Zalecenia indywidualne:

- zdjęcie opaski betonowej winno odbywać się przez ręczne odkucie płyt, odcinkowo. Skruszony beton wynieść poza strefę ochrony drzew (SOD). Inspektor nadzoru oceni obecność i stan ewentualnych korzeni w strefie pod opaską a murem.

- Niedopuszczalne są cięcia korzeni, które powodują zachwianie fizjologicznej równowagi drzewa.

- wykonać zalecone zabiegi pielęgnacyjne w koronie drzewa

- wykonać przegląd drzew za dwa lata od zakończenia inwestycji.

Izabela GIEDROJĆ
24-100 Puławy, ul. Polna 15/55
NIP 716-128-63-82
REGON 1430754750